

TRƯỜNG THCS PHAN CÔNG HÓN
TỔ NGŨ VĂN

MÔN: NGŨ VĂN, KHỐI 6

(Từ ngày 22/02/2021 đến ngày 27/02/2021)

Văn bản: ĐÊM NAY BÁC KHÔNG NGỦ
_ Minh Huệ-

I. Đọc-hiểu chú thích:

1. Tác giả:

- Minh Huệ tên khai sinh là Nguyễn Đức Thái (1927—2003), quê ở Nghệ An.
- Ông làm thơ từ thời kì kháng chiến chống thực dân Pháp.

2. Tác phẩm:

a. Hoàn cảnh sáng tác: Bài thơ viết năm 1951 dựa trên một sự kiện có thật do một chiến sĩ vệ quốc quân kể lại về một đêm không ngủ của Bác trên đường đi chiến dịch Biên Giới cuối năm 1950.

b. Thể thơ: thơ 5 chữ

II. Đọc- hiểu văn bản

1. Tâm trạng và cảm nghĩ của anh đội viên về Bác.

*** Lần đầu tiên thức giấc:**

- “Thấy trời khuya lắm rồi
Mà sao Bác vẫn ngồi”
-> ngạc nhiên
- Anh nhìn Bác, càng nhìn, càng thương
- Người Cha tóc bạc đi đốt lửa, dèm chăn,...
-> xúc động trước những hành động, cử chỉ của Bác.
- “Bóng Bác cao lồng lộng

Ấm hơn ngọn lửa hồng”

** so sánh*

-> *cảm nhận sự vĩ đại mà gần gũi của vị lãnh tụ*

- Anh vâng lời Bác nhắm mắt, nhưng bụng bồn chồn, lo Bác ốm.

-> *lo lắng cho sức khỏe của Bác, không yên lòng đi ngủ*

=> ***Yêu kính Bác, xem Bác như người cha của mình.***

*** Lần thứ ba thức dậy:**

- Anh hốt hoảng giật mình, vội vàng nằng nặc mời Bác ngủ

- Anh thức luôn cùng Bác.

=> ***Cảm phục, tự hào về Bác - vị lãnh tụ vĩ đại của đất nước.***

2. Hình tượng Bác Hồ :

- Hình dáng, tư thế: vẻ mặt trầm ngâm; ngồi lặng yên, ngồi đĩnh ninh -> *lo lắng*

- Cử chỉ, hành động: nhón chân, đốt lửa, dèm chăn -> *yêu thương, chăm sóc các anh đội viên*

- Lời nói: “ Chú cứ việc ngủ ngon

Ngày mai đi đánh giặc

...Bác ngủ không an lòng

Bác thương đoàn dân công

...Càng thương càng nóng ruột...”

=> ***Tấm lòng yêu thương sâu sắc, rộng lớn của Bác dành cho bộ đội và nhân dân.***

*** Ý nghĩa khổ thơ cuối:**

“ Đêm nay Bác ngồi đó

Đêm nay Bác không ngủ

Vì một lẽ thường tình

Bác là Hồ Chí Minh”

=> ***Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Bác Hồ đã trải qua nhiều đêm không ngủ. Cả cuộc đời Bác dành trọn cho nhân dân, cho Tổ quốc.***

III. Luyện tập: Học thuộc bài thơ

ẨN DỤ

I. Tìm hiểu bài:

1. Ẩn dụ là gì?

VD: SGK/68.

Anh đội viên nhìn Bác

Càng nhìn lại càng thương

Người Cha mái tóc bạc

Đốt lửa cho anh nằm

- *Người Cha* -> *Bác Hồ* (so sánh ngầm): gọi “Bác Hồ” bằng “người Cha” vì giữa “Bác Hồ” và “người Cha” có điểm tương đồng về tuổi tác, tình yêu thương, sự quan tâm, lo lắng.

-> ***gọi tên sự vật, hiện tượng này bằng tên sự vật, hiện tượng khác có nét tương đồng***

*** Tác dụng: nhằm tăng sức gợi hình, gợi cảm cho sự diễn đạt**

=> ***Ẩn dụ***

2. Các kiểu ẩn dụ:

VD: Sgk /68,69

- Có 4 kiểu ẩn dụ:

+ Ẩn dụ hình thức.

+ Ẩn dụ cách thức.

+ Ẩn dụ phẩm chất.

+ Ẩn dụ chuyển đổi cảm giác.

II. Ghi nhớ: Sgk/68

III. Luyện tập:

HS làm các bài tập trong SGK/69, 70

.....

LUYỆN NÓI VĂN MIÊU TẢ

I. Yêu cầu của tiết luyện nói:

- Tác phong: đàng hoàng, chững chạc, tự tin
- Cách nói: rõ ràng, mạch lạc, không ấp úng.
- Nội dung: đảm bảo theo yêu cầu của đề.

II. Thực hành luyện nói:

Đề 1: Đoạn văn tả quang cảnh lớp học trong buổi học cuối cùng.

- Quang cảnh: yên tĩnh, trang nghiêm.
- Thầy Hamen: trang phục đẹp, chuẩn bị sẵn những tờ mẫu mới tinh có dòng tiếng Pháp treo trước bàn học.
- Cả lớp: chăm chú nhìn lên bảng (các cụ già, trẻ em -> miêu tả gương mặt, đôi mắt...).
- Không khí lớp học: im phăng phắc chỉ nghe thấy tiếng sột soạt trên giấy. Thỉnh thoảng những con bọ dừa bay vào lớp nhưng chẳng ai để ý.
- Bên ngoài lớp: trên mái nhà những con chim bồ câu trắng, xinh xắn đang gù thật khẽ như đang nuôi tiếc vì hôm nay là buổi học cuối cùng.

Đề 2: Đoạn văn tả chân dung thầy Ha-men trong buổi học cuối cùng :

- Thầy Hamen trong buổi học cuối cùng là người thầy đáng kính.
- Thầy ăn mặc trang trọng khác thường: áo Rơ-đanh- gôt...
- Giọng nói: xúc động nghẹn ngào,
- Thầy dạy: hãy trau dồi và giữ gìn tiếng nói của dân tộc.
- Thái độ: dịu dàng, nhiệt tình, kiên nhẫn.
- Phút cuối: người thầy tái nhợt, nghẹn ngào, dồn sức viết lên bảng “Nước Pháp muôn năm”.

- Dựa đầu vào tường, giơ tay ra hiệu, xúc động.

Đề 3: Tả lại hình ảnh thầy giáo cũ.

1. Mở bài: Nêu cảm xúc khi gặp lại thầy giáo cũ.
2. Thân bài:
 - Miêu tả hình dáng, cách ăn mặc, mái tóc, nụ cười.
 - Giọng nói.
 - Thái độ của thầy khi gặp lại học sinh.
3. Kết bài :
 - Cảm nghĩ của em về lần gặp lại thầy.

BÀI TẬP VẬN DỤNG:

Hãy đóng vai anh đội viên trong bài thơ “Đêm nay Bác không ngủ” miêu tả lại hình ảnh Bác Hồ cho các bạn cùng nghe theo các đặc điểm sau: ngoại hình, cử chỉ, hành động, lời nói, tâm trạng...

Mọi thắc mắc quý PHHS và học sinh vui lòng liên hệ:

- 1. Cô Nhung SĐT: 0937.275.455**
- 2. Cô Dung SĐT: 0339.239.484**
- 3. Cô Phan Thủy SĐT: 0977.345.871**
- 4. Cô Mai SĐT: 0935.713.253**
- 5. Cô Thu Thủy SĐT: 0903.192.050**
- 6. Th. Kiên SĐT: 0969.771.746**
- 7. Th. Nê SĐT: 0978.666.893**